

והיה הקשורים ליעקב.

(1) ספר בראשית פרק כה

(כז) וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יָדַע צַדִּיק אִישׁ שָׂדֵה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהֵלִים

רש"י על בראשית פרק כה פסוק כז

ישב אהלים - אהלו של שם ואהלו של עבר:

(1) ספר בראשית פרק כה

(כב) וַיִּתְּצֵצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לָמָּה זֶה אֲנִי נִתְּלָה לְקָרֵשׁ אֶת יָדְךָ: (כג) וַיֹּאמֶר יְדָדֵךְ לָהּ שְׂנֵי גֵימִים \{גֵימִים\} בְּבִטְנָהּ וּשְׂנֵי לְאֵמִים מִמֶּנִּיהָ וַיִּפְרְדּוּ וְלֹאִם מִלֵּאִם יִאָּמֵץ וְרַב יַעֲבֹד צְעִיר.

(34) ספר קול מבשר ח"א - פרשת תולדות

ויעקב איש תם יושב אוהלים (בראשית כ"ה כז). פעם אחת בא לפני הרבי ר' בונם זי"ע זצ"ל, אחד מהחסידים, אברך רך בשנים. והבין הרבי זי"ע, שהוא וותרן מאוד על ממונו, עד שנותן מלבושיו לעניים. ואמר לו, שלא זהו הדרך ושלא ינהג עצמו יותר מדאי במדת הוותרנות. ואמר לו בשם הרבי מלובלין זי"ע זצ"ל, שפירש הכתוב, ויעקב איש תם יושב אוהלים, ופירש"י ז"ל, תם, מי שאינו הריף לרמות קרוי תם. והקשה הרבי מלובלין ז"ל, הא כתיב אחיו ברמאות? ותירץ, שצריך האדם שיהיה אדון ואיש על המדות, ולא שיהיה בעצמו המדה. כמ"ש (ילקוט ש"א י"ד), כל מי שנעשה רחמן על האכזרי כו'. שצריך שיהיה המדה טובה בידו. פעם להתנהג במדה זו לשם שמים, ואם צריך לנהוג בהיפוכו לש"ש - כן יעשה. וז"ש, איש תם, שהיה 'איש' על מדת התמימות, גם כן לדעת ולהבין, מתי להיות תם. והמרגלים אמרו (פ' שלח), על אנשי ארץ ישראל, שהם אנשי מדות. כל זה אמר בשם הרבי מלובלין זצ"ל. וסיים דבריו לאותו אברך, ואמר לו, כן אתה בני, הגם שמדה טובה מאוד היא הנדיבות, אבל צריך האדם להיות 'בעל המדה', לדעת, מתי ואיך להתנהג בזה. עכ"ד

(61) ספר שם משמואל פרשת תולדות - שנת תרע"ה

ויש לפרש הא דיעקב איש תם יושב אוהלים שפירש"י בית מדרשו של שם ועבר, דשם הוא שלימות השכל, ועבר הוא שלימות הגוף. וע"כ נקראו ישראל עברים ע"ש עבר ולא שמים ע"ש שם, כי איתא במהר"ל שהטובים שבאומות אין להם אחיזה אלא במצוות שהשכל מחייבן כמו כיבוד אב, ובזה פירש דברי הש"ס (קדושין ל"א), דמא בן נתינה שמו וכבר הבאנו דבריו הקדושים הרבה פעמים, וע"כ ניכרת יותר מעלת ישראל במה שגופם נמשך אחר הש"י והיא שלימות הגוף ע"כ נקראו בשם עברים. והנה יעקב יושב אוהלים בית מדרשו של שם ועבר, ויש לפרש שזהו ענין חיבור הגוף והשכל שמהם מתאחדים לעבודת הש"י והרי זה היפוך מבחי' מפוזר הנאמר בעשו. עוד אמרו ז"ל צורת יעקב הקוקה בכסא, ויש לפרש דהנה כסא הוא הממוצע בין עולם לעולם, וכסא של עולם העליון הוא כתר לעולם שלמטה הימנו כידוע ליודעים, ובאשר יעקב הוא המחבר את כל העולמות ונקרא בריה התיכון המבריה מן הקצה אל הקצה ע"כ צורתו הקוקה בכסא, והנה זהו היפוך מפורד הנאמר בעשו:

שפת אמת: יושב אוהלים ב' אוהלים, על שם רחל ולאה, כמו שאמרו ז"ל אהלו זו אשתו.

תורה אור לאדמו"ר'הז.

ללבו שתי בנות וגו'. הנה לאה ורחל הם אותיות המחשבה ואותיות הדבור. שהם עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא (עיין לקמן בד"ה בכ"ה בכסליו בפ"י ושם ה' קטנה רחל) וזהו ענין בארצות החיים. ב' ארצות. שבזמן שבהמ"ק היה קיים היו שני הבחינות מאירים בא". והעיקר היה בחי' רחל (שנקראת עקרת הבית) כי המחשבה מתלבשת בתוך הדבור והדבור היה מתגלה. ולפי שרחל שהוא בחי' הדבור הוא עלמא דאתגליא לכך היה אז בא"י גילוי אלקותו ית' שהיו חכמים גדולים בעלי רוח"ק ונביאים (וכמו שפרש"י גבי יונה ויחזקאל שאין הנבואה שורה אלא בא"י) ובפרט בהמ"ק והשראת השכינה בקה"ק ואורים ותומים ועבודת הקרבנות שהי' יורד אש שלמעלה. משא"כ אחר חורבן בהמ"ק שגלו ישראל וגלתה עמהם השכינה. שהיא בחי' רחל שהיא בבחי' גלות בע' שרי' ואינה מאירה כלל מערך הגלוי שהיתה מאירה בזמן הבית שהי' הדבור מתגלה משא"כ עכשיו כתיב כרחל לפני גוזז' נאלמה.

(1) ספר בראשית פרק ל

ניאמר מה אמן לך ניאמר יעקב לא תמן לי מאומה אם מעשה לי הדבר הנה אשובה ארעה צאנך
אשמר: (לב) אעבר בקל צאנך היום הסר משם כל שיה נקד וטלוא וכל שיה חום בקשבים וטלוא ונקד בעצים
והנה שקרי: (לג) ונענתה בי צדקתי ביום מחר כי תבוא על שקרי לפניך כל אשר איננו נקד וטלוא בעצים
וחום בקשבים גנוב הוא אתי: (לד) ניאמר לכו הו לוי יהי כדברך: (מב) ובהעטוף הצאן לא ישים ונהה
העטפים ללכו והקשרים ליעקב

מאמר והיה העטופים ללבן - אדמו"ר האמצעי.

היה העטופים ללבן והקשרים ליעקב. הנה יש ב' מיני נשמות א' נק' עטופים והב' נק' קשורים כידוע שהנשמות נק' צאן כמו צאן מרעית. וכמ"כ יש ב' מדרגות דעטופים וקשורים במלאכים עליונים וההפרש בין עטופים לקשורים בנשמות יש בזה ב' דברים הא' שמן הנשמות הנק' קשורים יוכל להיות תולדה שהוא בחי' השפעה והריבוי לחוץ ממש ובנשמות שנק' עטופים לא יצא מהם השפעה וריבוי לבד מה שהוא בעצמו.

ברייתא דרבי ישמעאל.

(ג) וכו' (נ"א וקאן) שני כתובים המכחישים זה את זה. עד שיבוא הכתוב השלישי ונקריע ביניהם.

(1) רש"י על שמות פרק כה פסוק כב

ודברתי אתך מעל הכפרת - ובמקום אחר הוא אומר (ויקרא א) וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר זה המשכן מחוץ לפרכת נמצאו שני כתובים מכחישים זה את זה בא הכתוב השלישי והכריע ביניהם (במדבר ז) ובבא משה אל אהל מועד וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת וגו' משה היה נכנס למשכן וכיון שבא בתוך הפתח קול יורד מן השמים לבין הכרובים ומשם יוצא ונשמע למשה באהל מועד: .

שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם כיצד כתוב אחד אומר וירד ה' על הר סיני וכתוב אחד אומר מן השמים השמיעך את קולו. בא הכתוב השלישי והכריע אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם מלמד שהרכין הקב"ה שמים ושמי השמים העליונים על הר סיני ודבר עמהם. וכן דוד הוא אומר ויט שמים וירד.

הרב קוק זצ"ל

' בדורות האחרונים יפה לנו מאוד שיחתן של תלמידי הגר"א יחד עם תלמידי הבע"שט, שהיו עומדים במצב כל כך ניגודי זה לעומת זה.'